1. 8. 2013

ID: 92090

Doručování

Pokud se účastník řízení s obsahem doručované písemnosti seznámil, potom otázka, zda bylo doručení vykonáno předepsaným způsobem, ztrácí význam. Nedodržení formy samo o sobě neznamená, že se doručení musí zopakovat, rozhodující vždy je, zda se předmětná písemnost dostala do rukou adresáta.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 2425/2011, ze dne 27.3.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce J. M., zastoupeného JUDr. P.K., advokátem, se sídlem v P., proti žalovaným 1. Komerční bance, a.s., se sídlem v P., 2. Komerční pojišťovně, a.s., se sídlem v P., 3. AXA ASSISTANCE CZ, s.r.o., se sídlem v P., žalované 2 a 3 zastoupeny JUDr. J.H., advokátem, se sídlem v P., o zaplacení částky 218 828 Kč s příslušenstvím, vedenu Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 26 C 6/2009, o dovolání druhé žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. prosince 2010, č. j. 29 Co 393/2010-151, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 14. dubna 2010, č. j. 26 C 6/2009-113, uložil druhé žalované povinnost zaplatit žalobci částku 218 828 Kč s úrokem z prodlení ve výši specifikované v tomto výroku rozsudku (výrok pod bodem I), rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi druhou žalovanou a žalobcem (výrok pod bodem II), řízení ve vztahu mezi žalobcem a třetí žalovanou zastavil (výrok pod bodem III), rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi žalobcem a třetí žalovanou (výrok pod bodem IV) s tím, že o žalobou uplatněném nároku žalobce ve vztahu k prvé žalované a o nákladech řízení mezi žalobcem a prvou žalovanou bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí (výrok pod bodem V).

Žalobce se domáhal proti žalovaným zaplacení částky 218 828 Kč s příslušenstvím na základě tvrzení, že je klientem první žalované, u které má veden účet, že mu byla vystavena zlatá kreditní karta a stal se členem pojistného programu prvé žalované COMFORT PLUS. Žalobou uplatněná částka jistiny představuje náklady na dopravu žalobce a jeho manželky z B. do P. vynaložené v souvislosti s potřebou ošetření v České republice.

Soud prvního stupně usnesením ze dne 5. října 2009, č. j. 26 C 6/2009-83, vyzval podle § 114b občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) druhou žalovanou, aby se ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení tohoto usnesení k žalobě písemně vyjádřila, případně uvedla, zda nárok žalobce uznává co do důvodu a výše. V případě, že nárok žalobce uplatněný v žalobě zcela neuznává, aby vylíčila rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a označila důkazy k prokázání svých tvrzení a případné listinné důkazy, jichž se bude dovolávat, připojila k vyjádření k žalobě. Zároveň soud prvního stupně druhou žalovanou upozornil, že pokud se bez vážného důvodu ve stanovené lhůtě nevyjádří, ani v této lhůtě nesdělí, jaký vážný důvod jí v tom brání, bude mít soud za to, že nárok uplatněný v žalobě uznává, a rozhodne o žalobě rozsudkem pro uznání bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 153a odst. 3 a 4 o. s. ř.

Usnesení bylo druhé žalované doručeno do vlastních rukou dne 2. listopadu 2009, přičemž stejnopis žaloby jí byl doručen již 3. srpna 2009. Druhá žalovaná se však k žalobě nevyjádřila a ve stanovené lhůtě ani nesdělila důvod, jenž by jí ve vyjádření bránil. Vyjádřila se až při jednání soudu prvního stupně dne 14. dubna 2010.

Soud prvního stupně dospěl k závěru, že v dané věci byly vůči druhé žalované splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání podle § 153a odst. 3 o. s. ř., a proto takovým rozsudkem vůči ní rozhodl.

K odvolání žalobce a druhé žalované Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. prosince 2010, č. j. 29 Co 393/2010-151, rozsudek soudu prvního stupně v jeho výrocích pod body I a II potvrdil (výrok pod bodem I), potvrdil i jeho výrok pod bodem IV (výrok pod bodem II) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (výroky pod body III a IV).

Odvolací soud dospěl k závěru, že soud prvního stupně věc správně právně posoudil, uzavřel-li, že v projednávané věci byly splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání podle § 153a odst. 3 o. s. ř., neboť druhé žalované byla doručena výzva ve smyslu ustanovení § 114b o. s. ř. do vlastních rukou dne 2. listopadu 2009 a žalovaná na ni způsobile nereagovala. Okolnost namítaná druhou žalovanou, že se tak nestalo prostřednictvím veřejné datové sítě, ale prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu jejího sídla, nepovažoval odvolací soud z pohledu § 49 o. s. ř. za právně relevantní a dospěl k závěru, že ostatně ani v odvolacím řízení nevyšly najevo žádné skutečnosti, jež by mohly mít vliv na správnost rozhodnutí soudu prvního stupně. Odvolací soud neshledal žádné důvody ani pro změnu výroků týkajících se náhrady nákladů řízení.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala druhá žalovaná dovolání. Jeho přípustnost zakládá na ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., jeho důvodnost opřela o ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., podle něhož lze namítat, že řízení je stiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a o ustanovení § 241a odst. 2 písm. písm. b) o. s. ř., neboť rozhodnutí odvolacího soudu spočívá podle jejího názoru na nesprávném právním posouzení věci.

Podstatou dovolacích námitek druhé žalované je výhrada ke způsobu, kterým jí byla doručena výzva soudu prvního stupně učiněná podle § 114b o. s. ř., neboť se tak podle jejího názoru stalo v rozporu s ustanovením § 45 odst. 2 o. s. ř. Současně jako otázku zásadního právního významu označila dovolatelka posouzení situace, kdy doručení výzvy podle § 114b o. s. ř. bylo uskutečněno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb v situaci, kdy adresát - účastník řízení má zřízenu datovou schránku, přičemž se jedná o doručování podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. července 2010 (správně od 1. července 2009). Otázka zásadního právního významu spočívá v posouzení, zda je možné v případě takového způsobu doručení výzvy podle § 114b o. s. ř. (při jinak splněných podmínkách) vydat rozsudek pro uznání podle § 153 odst. 3 o. s. ř. Dovolatelka odkazuje na ustanovení § 45 odst. 1 o. s. ř., podle kterého písemnost doručuje soud při jednání nebo jiném soudním úkonu, a dále na odstavec 2 téhož ustanovení, podle kterého nedošlo-li k doručení písemnosti podle odstavce 1, doručí ji soud prostřednictvím veřejné datové sítě do datové scházky. Není-li možné doručit písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, soud ji doručí na žádost adresáta na jinou adresu nebo na elektronickou adresu.

Z dikce citovaného ustanovení je tedy podle dovolatelky zřejmé, že soud byl povinen doručovat ji předmětné usnesení prostřednictvím veřejné datové sítě, nikoli prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Nalezení datové schránky druhé žalované přitom vyplývá z obsahu spisu, konkrétně č. l. 85. Pro případ, že by záznam Obvodního soudu pro Prahu 8 v soudním spise nebyl pro odvolací soud dostatečným důkazem k prokázání skutečnosti, že dovolatelka měla v rozhodné době zpřístupněnou datovou schránku, navrhla druhá žalovaná provedení důkazu výslechem svědků – zaměstnanců dovolatelky a vyžádáním si sdělení Ministerstva vnitra. Tyto důkazy soud neprovedl, aniž by tento postup odůvodnil, čímž řízení zatížil procesní vadou.

Priorita doručování písemností orgánů do datových schránek jejich adresátů je podle názoru dovolatelky jedním ze základních principů relativně nové právní úpravy tzv. „elektronizace veřejné správy“ či „elektronizace justice“ a vyplývá i ze zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a

autorizované konverzi dokumentů. O přednosti doručování veškerých písemností, tím spíše pak písemností, s nimiž jsou spojeny závažné právní následky, do datové schránky, svědčí i důvodová zpráva k citovanému zákonu č. 300/2008 Sb. i důvodová zpráva k zákonu č. 7/2009 Sb., kterým se mění občanský soudní řád.

Tím, že dovolatelce nebyla předmětná výzva doručena do datové schránky, nebyly splněny právní náležitosti, které zákon vyžaduje pro to, aby nastala fikce uznání nároku podle § 114b o. s. ř. Dovolatelka navrhla, aby Nejvyšší soud České republiky zrušil rozsudek odvolacího soudu, příp. i rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil příslušnému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce se k dovolání nevyjádřil.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) se zřetelem k bodu 7 článku II zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. prosince 2012.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno včas oprávněnou osobou a obsahuje stanovené náležitosti, zkoumal, zda je dovolání přípustné.

Dospěl přitom k závěru, že dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Rozsudek odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam, neboť otázkou zákonného postupu soudu při doručování usnesení vydaného podle § 114b odst. 1 o. s. ř., ve znění po novele provedené zákonem č. 7/2009 Sb., se Nejvyšší soud ve své judikatuře dosud nezabýval.

Usnesení, kterým předseda senátu žalovanému podle § 114b odst. 1 o. s. ř. ukládá, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popřípadě označil důkazy k prokázání svých tvrzení, je listinou, kterou soud žalovanému doručuje do vlastních rukou, přičemž je vyloučeno náhradní doručení (srov. též § 49 odst. 5 o. s. ř.). Pořadí a způsob doručování přitom stanoví § 45 o. s. ř., z jehož obsahu vyplývá, že je zde stanoveno pořadí, v jakém má soud přistoupit k doručování listin. Listinu má soud v první řadě doručit při jednání nebo jiném úkonu soudu. V případě, že nedošlo k tomuto doručení, soud přistoupí k doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky adresáta. Nemá-li adresát zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku, není-li datová schránka v provozu (nelze do ní zasílat dokumenty) nebo nepodařilo se doručit do datové schránky, listiny se doručují prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu. Jestliže adresát soudu nesdělil svou elektronickou adresu, jestliže se nepodařilo doručit na elektronickou adresu nebo jestliže doručení na elektronickou adresu neumožňuje povaha doručované listiny, soud přistoupí k doručení prostřednictvím doručujícího orgánu nebo účastníka řízení či jeho zástupce. Předseda senátu (samosoudce), soudní komisař nebo jiná soudní osoba jsou stanoveným pořadím vázáni. V případě, že je možné adresátu doručovat prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, nesmí soud nařídit doručení prostřednictvím doručujícího orgánu (srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I. Komentář. l. vydání, Praha, C. H. Beck, 2009, strana 298 a 299).

V nyní posuzované věci se z obsahu spisu podává, že soud prvního stupně vydal předmětné usnesení s výzvou k vyjádření podle § 114b odst. 1 o. s. ř. pro druhou žalovanou dne 5. října 2009 (viz č. l. 83) a toto usnesení bylo druhé žalované doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 2. listopadu 2009, kdy je žalovaná převzala. Na č. l. 85 přitom soud prvního stupně dne 27. 10. 2009 zjistil dle „Výpisu provedení kontroly DS“, že u druhé žalované byla zjištěna datová schránka. Soud prvního stupně měl tudíž doručovat předmětné usnesení vydané podle § 45 o. s. ř. druhé žalované do její datové schránky.

Z uvedeného je zřejmé, že soud prvního stupně nerespektoval zákonem stanovené závazné pořadí pro doručování listin (citovaný § 45 o. s. ř.) a také ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, podle něhož umožňuje-li to povaha dokumentu, orgán veřejné moci jej doručuje jinému orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje na místě. Umožňuje-li to povaha dokumentu a má-li fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba zpřístupněnu svou datovou schránku, orgán veřejné moci doručuje dokument této osobě prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje veřejnou vyhláškou nebo na místě.

Nejvyšší soud poté zkoumal, zda nerespektování zákonem stanovených pravidel pro doručování mohlo mít vliv na účinnost takového doručení za situace, kdy si adresát písemnosti, tedy účastník řízení, doručované rozhodnutí soudu převzal a mohl se s jeho obsahem fakticky seznámit. Na jedné straně je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě by účastníci řízení mohli být výrazně dotčeni na svých právech, ale na druhé straně nelze přijmout formalistický přístup, je-li naplněna materiální funkce doručení, tj. seznámení se s obsahem písemnosti. Pokud se účastník řízení s obsahem doručované písemnosti seznámil, potom otázka, zda bylo doručení vykonáno předepsaným způsobem, ztrácí význam. Nedodržení formy tedy samo o sobě neznamená, že se doručení musí zopakovat, rozhodující vždy je, zda se předmětná písemnost dostala do rukou adresáta. Z platné právní úpravy přitom nevyplývá neúčinnost takového doručení.

Uvedené závěry respektuje také ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. června 2011, č. j. 8 As 31/2001-88, jeho rozsudek ze dne 16. prosince 2010, č. j. 1 As 90/2010-95, nebo jeho rozsudek ze dne 6. března 2009, č. j. 1 Asv 148/2008-73) i odborná literatura k zákonu č. 300/2008 Sb. (srov. Macková, A., Štědroň, B., Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s komentářem. Praha. Wolters Kluwer ČR. 2009. str. 81 – 82). Taktéž Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 28. února 2012, sp. zn. IV ÚS 3807/11, dospěl k závěru, že nepovažuje doručení usnesení exekutora, které bylo doručeno prostřednictvím poštovního doručovatele, a mělo být primárně doručováno do datové schránky stěžovatele, za takové pochybení, které by mohlo mít za následek porušení ústavně zaručených práv stěžovatele. Podstatné je, že usnesení exekutora (obsahující poučení o možnosti podat odvolání) bylo stěžovateli doručeno, resp. stěžovatel si je osobně převzal a mohl se s ním tudíž seznámit.

Z výše uvedeného vyplývá, že odvolacím soudem učiněný výklad ustanovení § 153a o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 114b o. s. ř. je správný a uplatněný dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci nebyl naplněn.

Nejvyšší soud proto dovolání druhé žalované podle § 243b odst. 2, věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)

- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti